

IZBORNOM VEĆU
FILOZOFSKOG FAKULTETA
UNIVERZITETA U BEOGRADU

Odlukom Izbornog veća Filozofskog fakulteta od 20.12.2018. godine izabrani smo u komisiju za pripremu referata o kandidatima za izbor u zvanje VANREDNOG PROFESORA za užu naučnu oblast OPŠTA FILOZOFIJA sa težištem istraživanja na oblasti Filozofije duha, sa punim radnim vremenom, na određeno vreme od pet godina. Na konkurs objavljen u Oglasnim novinama Nacionalne službe za zapošljavanje *Poslovi* od 26.12.2018. godine prijavio se jedan kandidat – dr Miljana Milojević. Pošto smo proučili podnetu dokumentaciju i radove kandidata, komisija za pripremu referata u sastavu dr Vojislav Božićković (redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu), dr Živan Lazović (redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu) i dr Boran Berčić (redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci), podnosi Izbornom veću Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu sledeći

IZVEŠTAJ

O KANDIDATIMA ZA IZBOR U ZVANJE VANREDNOG PROFESORA ZA UŽU
NAUČNU OBLAST OPŠTA FILOZOFIJA – TEŽIŠTE ISTRAŽIVANJA FILOZOFIJA
DUHA, SA PUNIM RADNIM VREMENOM NA ODREĐENO VREME OD PET GODINA

Dr Miljana Milojević je rođena 1981. godine u Beogradu. Na Odeljenju za filozofiju Filozofskog fakulteta u Beogradu diplomirala je 2007. godine sa prosečnom ocenom 9,61 i ocenom 10 na diplomskom ispitu iz oblasti Filozofije duha. Doktorske studije na istom fakultetu je pohađala od 2009. godine i uspešno ih završila 2013. godine sa prosečnom ocenom 9.80. Doktorsku disertaciju pod nazivom *Proširena kognicija*, izradenu pod mentorstvom prof. dr Vojislava Božićkovića, iz oblasti Filozofije duha odbranila je 20. 12. 2013. godine pred komisijom u sastavu: prof. dr Vojislav Božićković (redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu), doc. dr Slobodan Perović (docent Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu) i prof. dr Sven Valter (redovni profesor Instituta za kognitivne nauke Univerziteta u Osnabriku).

Dr Miljana Milojević je od 2008. godine angažovana u nastavi Odeljenja za filozofiju, prvo u svojstvu demonstratora, potom od 2009. godine u zvanju saradnika u nastavi, od 2011. godine kao asistent na istom Odeljenju, a od 2014. godine u trenutnom zvanju docenta.

Učestovala je na dva projekta koje je pod pokroviteljstvom Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja vodio Institut za filozofiju Filozofskog fakulteta – „Problem eksplanatornog

jaza u filozofiji i nauci”, od 2009. do 2011. godine, i “Dinamički sistemi u prirodi i društvu: filozofski i empirijski aspekti” od 2011. godine.

Dva puta je boravila u svojstvu istraživača na Institutu za kognitivnu nauku Univerziteta u Osnabriku u Nemačkoj u trajanju od jednog i dva meseca, zahvaljujući stipendijama vlade Donje Saksonije i nemačke organizacije za akademsku razmenu DAAD, a tokom studija je bila na istraživačkom jednomesečnom boravku na Univerzitetu u Gracu u okviru programa „One-month visits to Austrian universities“. Pohađala je veći broj specijalističkih kurseva, radionica i letnjih školi u zemlji i inostranstvu od kojih se izdvajaju „master klas“ pod vođstvom prof. Dana Sperbera na institutu Jean Nicod u Parizu pod nazivom “Communication, Culture and Cognition”, i letnja škola „Conditionals“, na CEU u Budimpešti. Dr Milojević je pohađala i dva kursa pedagoškog karaktera, jedan na Centralno-evropskom univerzitetu u Budimpešti usmeren na poboljšanje i unapređenje silabusa i nastave iz oblasti Filozofije, i drugi pri Rektoratu Univerziteta u Beogradu usmerenog na unapređenje nastavničkih kompetencija.

Objavila je jednu naučnu monografiju i više radova u naučnim časopisima i tematskim zbornicima (devet originalnih naučnih radova i jedan pregledni naučni rad u časopisima, pet originalnih naučnih radova u zbornicima i tri polemička, odnosno kritička rada), korednik je jednog zbornika radova i prevela je veći broj naučnih članaka sa engleskog na srpski jezik. Takođe, 2018. godine je uredila tematski broj časopisa *Belgrade Philosophical Annual* (*Filozofski godišnjak*) sa temom „Trends in Philosophy of Cognitive Science“, kao i separat u časopisu *Philosophy and Society* (*Filozofija i društvo*) na temu „Extended Mind and Extended Cognition“.

Kao docent bila je mentor više diplomskih i završnih radova, mentor tri odbranjena master rada (Vanja Subotić, „Procesiranje prirodnog jezika i jezička kompetencija iz perspektive novog konekcionizma“ 2018; Darko Karapandža, „Situirana kognicija i problem okvira“ 2018; Vuk Vukolić, „Platonov problem i univerzalna gramatika“ 2016), a mentor je i jednog doktorskog rada (Milan Jovanović, „Protivčinjenička teorija uzročnosti i uzročni pluralizam“, u izradi). Takođe, učestvovala je u većem broju komisija za završne, diplomske i master radove, kao i u komisijama za odbranu predloga tema doktorskih teza.

Na većem broju međunarodnih i nacionalnih naučnih skupova učestvovala je sa saopštenjima, a više puta je u inostranstvu i zemlji držala predavanja po pozivu. Po pozivu je govorila na Odeljenju za filozofiju na Centralno-evropskom univerzitetu u Budimpešti (Mađarska), u Laboratoriji za eksperimentalnu psihologiju Univerziteta u Beogradu, na međunarodnom naučnom skupu “Philosophical Jam Session” u Rijeci (Hrvatska), u Centru za bioetičke studije u Beogradu, na Odeljenju za filozofiju Hrvatskih studija u Zagrebu (Hrvatska) i na Institutu za kognitivne nauke Univerziteta u Osnabriku (Nemačka). Takođe, učestvovala je na više naučno-popularnih manifestacija od kojih se izdvajaju tribine Centra za promociju nauke na temu veštačke inteligencije, kao i dva izdanja festivala S.U.T.R.A. u organizaciji Muzeja nauke i tehnike.

Dr Milojević je posvećena i recenzentskom radu. Recenzirala je naučne radove za časopise: *Acta Analytica*, *Journal of Philosophical Research*, *JAHR – European Journal of Bioethics*, *Croatian Journal of Philosophy*, *European Journal of Analytic Philosophy*, *Prolegomena*, *Theoria*, *Philosophy and Society*, *Belgrade Philosophical Annual*, *Facta Universitatis* i *Teme*, a spoljni je recenzent za oblast Filozofije *Andragoških studija*. Recenzirala je i radove za prvo i drugo izdanje *Belgrade Graduate Conference*.

U 2017. i 2018. godini je bila koorganizator dva naučna skupa koji su bili održani u Temišvaru (Rumunija) i Beogradu, pod nazivima *Topics in Analytic Philosophy* i *Topics in Analytic Philosophy 2*.

Kretanje u službi:

Miljana Milojević je 2008. godine angažovana kao demonstrator na predmetu Uvod u filozofiju i kritičko mišljenje na Odeljenju za filozofiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, a 2009. godine je zaposlena kao saradnik u nastavi na istom odeljenju i u tom svojstvu je u naredne dve godine bila zadužena za nastavu na seminarima iz predmeta Filozofija prava, Filozofija jezika, Opšta metodologija I, Teorija saznanja I i Teorija saznanja II na osnovnim studijama Filozofije i Saznajna vrednost i saznajna dinamika na master studijama Filozofije. Od 2011. godine zaposlena je kao istraživač-saradnik na projektu „Dinamički sistemi u prirodi i društvu: filozofski i empirijski aspekti“, a od oktobra iste godine zaposlena je kao asistent na Odeljenju za filozofiju i učestvuje u izvođenju nastave na predmetima Filozofija duha, Filozofija jezika, Opšta metodologija 1, Istorija filozofije 2 (svi predmeti su obavezni predmeti na osnovnim studijama Filozofije) i Uvod u filozofiju (za studente Pedagogije, Andragogije i Psihologije). U zvanju docenta, od 2014. godine, dr Milojević je izvodila nastavu na predmetu Filozofija duha (obavezni predmet na osnovnim studijama) i formirala dva nova predmeta na master i doktorskim studijama, Filozofiju duha i kognicije i Filozofiju kognicije, a učestvovala je i u nastavi na predmetima Filozofija jezika (obavezni predmet), Filozofija istorije 2a i 2b (obavezni predmeti), Osnovi filozofije i metodologije nauke (za studente sociologije) i Filozofija nauke (za studente antropologije).

Učešće u radu odeljenskih, fakultetskih i drugih naučnih tela:

Dr Miljana Milojević je od 2012. godine član radne grupe za promociju Filozofskog fakulteta, a od 2013. godine je bila jedan od njenih koordinatora. Trenutno je član Komisije za studentska pitanja, odeljenski Erasmus + koordinator, odeljenski ESPB koordinator i odeljenski koordinator promotivnih aktivnosti Filozofskog fakulteta. Takođe, dr Milojević je član Srpskog filozofskog društva, član naučnog veća Instituta za filozofiju, član SERRC-a (Social Epistemology Review and Reply Collective), predstavnik srpskog poglavlja EECF-a

(međunarodne mreže za razvoj karijere mladih istraživača iz oblasti filozofije) i član DAKUB-a (DAAD alumni kluba Univerziteta u Beogradu).

Učešće na nacionalnim i međunarodnim naučnim skupovima i predavanja po pozivu:

U 2018. godini učestvovala je na radionici „Topics in Analytic Philosophy 2“ u Beogradu sa radom „Wide Selves“; u Mariboru (Slovenija), na međunarodnoj konferenciji „Devitt's 80th: Many Faces of Philosophy“, prezentovala je rad „Intuitions and Theories of Reference“. U 2017. godini učestvovala je na seminaru u organizaciji Instituta za filozofiju i društvenu teoriju, pod nazivom „Collective Responsibilities of Random Collections“; na 19th Symposium „Contemporary Philosophical Issues“, u Rijeci (Hrvatska) učestvovala je sa radom „Extended Mind and Personal Identity“; kao i na radionici „Topics in Analytic Philosophy“, u Temišvaru (Rumunija) sa radom „Extended Persons“. Tokom 2016. godine kao predavač po pozivu govorila je na temu „Proširena kognicija i etika“ u Centru za bioetičke studije u Beogradu; na temu „Frege, racionalnost i antiindividualizam“ na Odeljenju za filozofiju Hrvatskih studija u Zagrebu, a učestvovala je i na dve međunarodne konferencije: 18th Symposium „Contemporary Philosophical Issues“ sa radom „Extended Personhood - Rethinking Property/Person Distinction“ u Rijeci (Hrvatska) i „Language, Metaphysics and Epistemology“, u Beogradu, sa radom „Functionalism, Systems Reply, and Extended Mind“. U 2015. godini učestvovala je na konferenciji BCAP 2015 – Bucharest Colloquium in Analytic Philosophy 2015 – „Meaning and Reference“, Bukurešt, Rumunija, i prezentovala rad „Frege's principle of differential dubitability and anti-individualism“. Takođe, izlagala je na međunarodnoj konferenciji 17th Symposium „Contemporary Philosophical Issues“, Rijeka, Hrvatska, sa radom „First wave vs. second wave extended cognition“, a predavala je i na Institutu za filozofiju i društvenu teoriju u Beogradu na temu „Uloga modela u kognitivnoj nauci“. U 2014. godini po pozivu je predstavila rad „Computational vs. Dynamical ExCog“ na Institutu za kognitivne nauke Univerziteta u Osnabriku (Nemačka), a učestvovala je i na 16th Symposium „Contemporary Philosophical Issues“ u Rijeci sa radom „A new kind of computationalism“. 2013. godine učestvovala je po pozivu na međunarodnom naučnom skupu „Philosophical Jam Session“ u Rijeci (Hrvatska) i prezentovala rad „Functionalism and Extended Cognition“. Iste godine učestvovala je na međunarodnom naučnom skupu „What is cognition?“ u Bohumu (Nemačka), sa posterom i kratkom prezentacijom „Functionalism and Extended Cognition“. 2012. godine je održala predavanje po pozivu „What are colours if not surface spectral reflectances?“ na Centralno-evropskom univerzitetu u Budimpešti (Mađarska). Iste godine je učestvovala u radu međunarodne filozofske škole „Felix Romuliana“ u Zaječaru (Srbija) sa radom „Proširena kognicija“ i održala predavanje po pozivu u Laboratoriji za eksperimentalnu psihologiju, Univerziteta u Beogradu, „Posledice hipoteze proširene kognicije“. 2011. godine učestvovala je na međunarodnom naučnom skupu „Workshop on Embodied, Distributed and Extended Cognition“ u Barseloni (Španija) sa poster prezentacijom „HEC – How to argue against it?“. Na međunarodnom naučnom skupu „Contemporary Philosophical Issues“ u Rijeci (Hrvatska)

predstavila je rad „Embedded Rationality and Fregean Sense“. Učestvovala je na međunarodnom naučnom skupu „Extended Cognition Workshop“ u Amsterdamu (Holandija). Predstavila je rad „Nova shvatanja racionalnosti i semantika“ u međunarodnoj filozofskoj školi „Felix Romuliana“ u Zaječaru. Na međunarodnom naučnom skupu Nenad Mišćević: filozofski razgovori održanom u Beogradu predstavila je rad „O sekundarnim i tercijarnim kvalitetima“. 2010. godine učestvovala je na međunarodnom naučnom skupu „Contemporary Philosophical Issues“ u Rijeci (Hrvatska) sa radom „Democracy and/or Rationality“; u međunarodnoj filozofskoj školi „Felix Romuliana“ u Zaječaru predstavila je rad „Rationality and Deliberative Democracy“. 2009. godine bila je pozvana diskutant na međunarodnom naučnom skupu „The Extended Mind Thesis in Theory and Applications“ u Bielefeldu (Nemačka), a na međunarodnom naučnom skupu „Contemporary Philosophical Issues“ u Rijeci (Hrvatska) imala je izlaganje pod nazivom „Phenomenal knowledge meets reflexive contents“. Rad „Da li teza proširene kognicije ima osnova“ predstavila je u međunarodnoj filozofskoj školi „Felix Romuliana“ kao i na naučnom skupu „Smisao filozofije i smisao u filozofiji“, u Sremskim Karlovcima (Srbija). 2008. godine učestvovala je na naučnom skupu „Kontinuitet i diskontinuitet u filozofiji, nauci i umetnosti“ u Sremskim Karlovcima (Srbija) sa radom „Refleksivni sadržaji i problem kvaliteta“.

Pedagoški rad:

Pedagoški rad dr Miljane Milojević odlikuje se redovnošću izvođenja nastave i konsultacija, te veoma uspešnom komunikacijom sa studentima, dobrom pripremljenošću nastave i interaktivnim karakterom predavanja i seminara. Miljana Milojević je u nastavu uvela i nove alate kao što je korišćenje dodatnih virtuelnih učionica na portalu posebno osmišljenom za obrazovne svrhe – „Wikispaces“, kao i osposobljavanje studenata za korišćenje alata za vizuelno prezentovanje „Prezi“. Tendencija ka stalnom unapređivanju pedagoškog rada ogleda se i u pohađanju kurseva za unapređenje nastave: kursa CRC centra pri CEU u Budimpešti za unapređenje silabusa i nastave iz oblasti Filozofije 2010. godine, kao i kursa „Osnovne nastavničke kompetencije i akademske veštine univerzitetskih nastavnika“ koji je organizovao Rektorat Univerziteta u Beogradu, 2014. godine. Na ovim kursevima dr Milojević se upoznala sa najsavremenijim metodama nastavničkog rada koje je potom implementirala u nastavi. Takođe, inovirala je nastavne programe na doktorskim i master akademskim studijama i bila mentor za izradu više završnih, diplomskih i master radova. Pored podsticanja studenata u kritičkom i samostalnom mišljenju i aktivnom učešću u nastavi, Miljana Milojević je sa studentima filozofije blisko sarađivala i u vannastavnim aktivnostima na promociji fakulteta. O dobroj saradnji sa studentima svedoči i veoma visoka prosečna ocena 4.67 u studentskim evaluacijama njenog rada u poslednjih pet godina.

Prethodni rezultati naučnog i istraživačkog rada (do izbora u zvanje docenta 2014. godine):

Istraživanje Miljane Milojević do izbora u zvanje docenta bilo je usmereno na teme iz oblasti Filozofije duha, iako je ona istovremeno istraživala i neke probleme iz oblasti Filozofije politike, Filozofije prava, Filozofije jezika i Filozofije nauke. Takva interdisciplinarnost ogleda se i u aktuelnom istraživačkom radu dr Milojević, gde pokušava da različite rezultate iz oblasti Filozofije duha primeni na tradicionalne probleme nekih drugih filozofskih disciplina. Neke od tema koje je obrađivala u periodu do izbora u zvanje docenta su sledeće: u radu “Kritika refleksivno-referencijalističke analize fenomenalnog znanja” (2009) bavi se pitanjem prirode subjektivnih kvaliteta iskustava i prirode znanja o njima; u naučnom radu “Nova shvatanja racionalnosti i semantika” (2010) bavi se mogućim uticajem novijih eksternalističkih shvatanja kognicije na sukob između fregeanaca i nefregeanskih antiindividualista u oblasti semantike; u radu „Anti-individualism and rationality“ (2013) obrađuje probleme koji se tiču racionalnosti i antiindividualizma; dok u radu „Rationality and Deliberative Democracy“ (2010) analizira ulogu racionalnosti u procesu demokratskog odlučivanja; u radu “Šta je crveno ako nije svetlost talasne dužine 630-740nm?” (2012) bavi se problemom pomirenja dispozicionalizma povodom neprimarnih kvaliteta i standardne naturalističke teorije reprezentacija, itd. U objavljenim radovima dr Milojević pokazuje izuzetno poznavanje i razumevanje i najtežih sadržaja iz oblasti filozofije, a veći broj ovih radova predstavlja na više naučnih konferencija u zemlji i inostranstvu. U doktorskoj disertaciji, *Proširena kognicija*, koju je odbranila 2013. godine pred međunarodnom komisijom, a koja predstavlja plod višegodišnjeg istraživanja u zemlji i inostranstvu i aktivnog učestvovanja na najrelevantnijim radionicama i konferencijama koje su se održavale na temu proširene kognicije, dr Milojević obrađuje plauzibilnost teze da se ponekad baza realizacije kognitivnih procesa i mentalnih stanja, barem delimično, nalazi van granica biološkog tela subjekta. U radu „Functionally Extended Cognition“ (2013), objavljenom u časopisu *Prolegomena* koji se nalazi na AHCI listi, iznosi delove svoje disertacije i zaokružuje ih u celinu o kompleksnom odnosu hipoteze o proširenju kognicije i funkcionalističkog shvatanja mentalnih stanja i procesa.

Noviji rezultati naučnog i istraživačkog rada posle izbora u zvanje docenta (posle aprila 2014. godine):

Rad „Šta se tvrdi tezom o proširenju kognicije“ (2015), objavljen u zborniku *Međunarodna filozofska škola Felix Romuliana – Zbornik izlaganja (2007-2015)* koji su uredili J. Babić i S. Divjak (ur.), predstavlja objavljeno izlaganje izneto na naučnom skupu *Međunarodna filozofska škola Felix Romuliana*. U tom radu Milojević se bavi osnovnom formulacijom teze o proširenju kognicije, kako je definisana kod Klarka i Čalmersa (1998), i kritički i pronicljivo prosuđuje kolika je ubedljivost prigovora koji su joj uputili autori poput Roberta Ruperta, Keneta Aizave i dr.

U radu „Da li je kognicija kompjutacione ili dinamičke prirode?“ (2015), objavljenom u časopisu *Theoria*, Milojević se bavi pitanjem prirode kognitivnih procesa i mentalnih stanja. U radu se otvara pitanje kakve ontološke posledice imaju kompjutacioni, odnosno dinamički,

modeli kada je u pitanju unutrašnja struktura procesa odgovornih za inteligentno ponašanje ljudi, te da li se kompjutacionistički i dinamicistički uvidi mogu smatrati kompatibilnim i na kojem nivou opisa kognitivnih mehanizama i procesa.

U radu „Pojam mentalne reprezentacije” (2016), objavljenom u zborniku radova *Različiti aspekti problema mentalnih reprezentacija* koji je uredio V. Gvozdenović, Milojević izuzetno uspešno obrađuje kompleksnu tematiku koja se tiče načina na koji su mentalne reprezentacije konceptualizovane tokom bogate filozofske istorije ovog pojma. Značaj ovog rada ogleda se u tome što su neki od sukoba između reprezentacionalista i antirepresentacionalista počivali na različitim shvatanjima mentalnih reprezentacija, pa ponuđeno konceptualno raščišćavanje terena vodi i razrešenju nekih od takvih sukoba.

U radu “Embodied and Extended Self” (2017), objavljenom u međunarodnom zborniku radova *Perspectives on The Self* koji je uredio B. Berčić, otvoreno je pitanje mogućnosti da se sopstvo ne nalazi u nekom posebnom delu tela kognitivnog subjekta, poput mozga, već da je ono konstituisano od njegovog čitavog tela, a možda i od nekih posebnih delova okoline. U argumentaciji u prilog ovoj tezi Milojević se koristi tezom o proširenju kognicije i primenom realizacijskog funkcionalizma, kakav možemo naći kod Dejvida Luisa, na problem konstitucije sopstva. Zaključci koje Milojević iznosi su provokativni, ali dobro zasnovani na ubedljivoj argumentaciji koju u ovom radu nudi.

U radu “Extended personhood - rethinking property/person distinction” (2017) izloženom na međunarodnoj konferenciji „Contemporary Philosophical Issues“ u Rijeci, a objavljenom u časopisu *Theoria*, Milojević razmatra pravne implikacije mogućnosti da su osobe ponekad delimično konstituisane delovima okoline, npr. pomoćnim uređajima za mobilnost ili mnemoničkim napravama u slučaju degenerativnih oboljenja poput Alchajmerove bolesti. Ona ispituje aktualnu pravnu praksu u kojoj se može pronaći više tipova argumentacije u prilog prepoznavanja takvih delova okoline kao nečeg što nije puka imovina subjekta, i nudi jedan argumentativni okvir koji treba da ispravi manjkavosti dosadašnje argumentacije u pravnoj adjudikaciji u takvim slučajevima. Takav okvir omogućava upotrebu jednog univerzalnog tipa argumentacije na najrazličitije slučajeve u kojima delovi okoline ne predstavljaju samo imovinu subjekta, pa ovaj rad potencijalno značajno doprinosi i budućoj pravnoj praksi a ne samo teoriji u oblasti Filozofije duha i prava.

U radu “Ka dualizmu ili od kognitivizma?” (2017), preglednog karaktera, objavljenog u časopisu *Prolegomena*, dat je prikaz knjige Pećnjaka i Janovića *Prema dualizmu* i kritički je preispitana teza da se kognitivizam razlikuje od tradicionalnog pristupa mentalnom dopuštanjem trajno nesvesnih intencionalnih stanja. U tekstu je, takođe, pružen pregled različitih recentnih kognitivističkih pristupa i filozofski umešno preispitana mogućnost pomirenja tradicionalnog filozofskog pristupa mentalnom i naučnog ispitivanja kognicije u svetlu ovih novih razvoja.

U radu “Extended Mind, Functionalism and Personal Identity”, objavljenom u vrhunskom međunarodnom časopisu *Synthese*, Milojević preispituje jedan argument protiv teze o proširenju kognicije, a koji se temelji na zamerci da autori koji zastupaju ovu tezu neopravdano pretpostavljaju da isti subjekt “preživljava” proširenje. U odbrani teze o proširenju kognicije ona reinterpreтира funkcionalističku argumentaciju u prilog te teze na način koji izbegava pomenuti prigovor, a ta reinterpretacija nezavisno doprinosi jasnom razgraničenju teze o proširenju i drugih sličnih teza kakva je i teza o grupnim umovima.

U periodu od prethodnog izbora u zvanje Miljana Milojević je objavila i nekoliko kraćih polemičkih i kritičkih radova od kojih se izdvajaju “On Justifying the Non-Adoption of Cross-Cultural Approach to Philosophy” (2017) i “Three Aims of Cross-Cultural Philosophy and the Need for Self-Transformation” (2017) koji su objavljeni u *Journal of World Philosophies*, časopisu Indiana University Press, a u simpozijumu na temu sazajnih okvira pogodnih za bavljenje kroskulturnom filozofijom, zajedno sa Jenco, L. (vodeći autor) i Fuller, S., Kim, D. H. i Metz, T.; kao i “The Problem of Translation and Knowledge Transfer” (2015), objavljen u onlajn suplementu časopisa *Social Epistemology* pod nazivom *Social Epistemology Review and Reply Collective*.

U naučnoj monografiji *Metafizika lica*, objavljenoj 2018. godine, Milojević predstavlja jednu novu metafizičku teoriju lica koja treba da podrži neke od ideja koje je razvijala u svojim prethodnim naučnim publikacijama na ubedljiv i pažljivo argumentovani način. Naime, kao što se može videti iz kratkog predstavljanja objavljenih radova njena interesovanja su bila u velikoj meri usmerena na tezu proširenja kognicije i njenih posledica koje se tiču granica sopstva i granica lica. Međutim, kako bi uspešno odbranila mogućnost proširenja lica bilo je potrebno izneti jednu potpunu metafiziku lica koja bi dozvolila da realizacijska baza personaliteta bude šira od bioloških granica subjekta. *Metafizika lica* se sastoji od 4 poglavlja, ima 254 stranice, od kojih se na 21 iznosi bibliografija. U prvom poglavlju se ispituje istorijski razvoj pojma lica, kao i istorija metafizičkih teorija lica, ne bi li se motivisalo istraživanje koje je izneto u narednim poglavljima. Rezultati prvog poglavlja pokazuju da razdvajanje psiholoških i bioloških određenja lica, koja su oštro sukobljena u savremenoj raspravi o licima, može da nastane tek sa kartezijskim shvatanjem duha, koji za razliku od materijalnog nije vođen mehaničkim zakonima fizike. Milojević uviđa da je povezanost telesnog, diskurzivnog i humanog aspekta lica tokom antičkog i srednjovekovnog perioda bila omogućena izvesnom psihologizacijom biološkog, odnosno, razumevanjem životinjske i ljudske prirode putem duševnog principa koji pokreće živo telo zahvaljujući teleološki shvaćenim uzrocima. Ona zaključuje da je ponovno ujedinjenje ovih aspekata, koji zajedno tvore kompleksni pojam lica, moguće samo odgovarajućom biologizacijom psihologije, odnosno shvatanjem da je metafizička baza sopstva u živom telu koje na odgovarajući način interaguje sa okolinom, tj. ponovnim spajanjem duha i tela. Drugo poglavlje je posvećeno iscrpnom pregledu i analizi savremenih teorija lica, i u njemu se razmatraju biološka, psihološka i konstitutivistička shvatanja lica. U ovom poglavlju iznesene su osnovne pretpostavke kao i manjkavosti pojedinačnih pristupa, a autorka se priklanja neo-

lokovskom psihološkom stanovištu, posebno onoj njegovoj verziji kakva se javlja kod Dereka Parfita, prema kojem su kriterijumi perzestencije lica u psihološkoj kontinuiranosti subjekta. U trećem poglavlju predstavljena je nova funkcionalistička teorija lica, koja pozajmljuje neke bitne uvide od Parfita, ali koja se od njegove teorije razlikuje u dva pogleda: ponuđena teorija ne dozvoljava da se lični identitet može utvrditi samo u posebnim okolnostima, čime se odbacuje kontingentnost relacije ličnog identiteta, dok s druge strane, na drugačiji način opisuje realizacijsku bazu lica, odnosno psihološkog kontinuiteta, inspirisana novim uvidima iz oblasti filozofije kognitivnih nauka. Granice lica su identifikovane sa granicama implementacijske strukture kognitivne arhitekture koja je neophodna za pojavu narativnog Ja i održanje psihološkog kontinuiteta. U četvrtom poglavlju dobijeni rezultati su primenjeni na slučajeve hibridnih, odnosno proširenih, subjekata, čime su ideje koje je dr Milojević razvijala prethodnih godina zaokružene, dopunjene i objedinjene u jednu konzistentnu teorijsku celinu.

Jedan od glavnih doprinosa razmatrane monografije je u pažljivoj primeni saznanja iz oblasti Filozofije duha i kognicije na problem ličnog identiteta, te osavremenjivanje metafizike lica koja se u standardnoj literaturi uglavnom oslanjala na zastarele teorije o prirodi mentalnog, poput teorije psiho-fizičkog identiteta. Argumentacija koja je izneta u monografiji je precizna, pronicljiva i sveobuhvatna i pokazuje da je kandidatkinja u potpunosti ovladala predmetnom temom, a uvidi izneti u njoj predstavljaju značajan doprinos oblasti Filozofije duha, ali i oblastima poput Filozofije prava.

Naučni i istraživački rad Miljane Milojević od poslednjeg izbora u zvanje pokazuje jasnu usmerenost ka problematici iz oblasti Filozofije duha koju vešto obogaćuje uvidima iz drugih filozofskih oblasti. Njen rad pokazuje visoku filozofsku kompetentnost i širinu poznavanja najrazličitijih filozofskih problema, a u svojim radovima pokazuje izuzetnu filozofsku i analitičku umešnost.

Zaključak i predlog komisije:

Na osnovu priložene dokumentacije i radova kandidatkinje, komisija konstatuje da dr Miljana Milojević ispunjava sve zakonske, univerzitetske i fakultetske kriterijume za izbor u zvanje vanrednog profesora za užu naučnu oblast Opšta filozofija sa težištem istraživanja na Filozofiji duha na Odeljenju za filozofiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu.

Pored ispunjenja formalnih uslova koji se tiču strukture i kvaliteta naučnih radova objavljenih od poslednjeg izbora u zvanje docenta aprila 2014. godine, dr Miljana Milojević je u svom dosadašnjem angažmanu pokazala sposobnost za samostalni istraživački i originalni naučni rad, izuzetnu predanost pedagoškoj aktivnosti, posvećenost unapređenju sopstvenog znanja učestvovanjem na konferencijama i radionicama i sposobnost dobre i kvalitetne komunikacije i saradnje sa studentima i kolegama.

Imajući sve to u vidu, komisija sa velikim zadovoljstvom predlaže Izbornom veću Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu da se dr Miljana Milojević izabere u zvanje vanrednog profesora za užu naučnu oblast Opšta filozofija – težište istraživanja Filozofija duha, na Odeljenju za filozofiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu.

U Beogradu, 18.01.2019.

Dr Vojislav Božićković (predsednik Komisije)

redovni profesor Filozofskog fakulteta

Univerziteta u Beogradu

Dr Živan Lazović

redovni profesor Filozofskog fakulteta

Univerziteta u Beogradu

Dr Boran Berčić

redovni profesor Filozofskog fakulteta

Sveučilišta u Rijeci